

Aningaasaateqarfimmi aningaasat katersat ileqqaakkallu erniaat taamaallaat atorpeqarsinnaaneri siunertaralugu Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaannut nr. 6, 5. december 2008-meersumut allannguutissamik saqqummiussinissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 6, 5. december 2008-meersup allanngortinneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, imaalillugu Inatsisartut ukiut tulleriissut aappassaanni nunatta karsiata naatsorsuutaanik aatsaat akuersereeraangata aningaasaateqarfik aallartinneqartassasoq, aatsaallu ukiumi naatsorsuiffiusumi aatsitassanit isertitat 10 millioner kroninit annertunerusimappata. Inatsisartut inatsisaat ukiup tullissaani 1. januarimi atuutilissaaq imaluunniit Naalakkersuisut aalajangiippata siusinnerusukkut. 10 millioner kronit taaneqartut Inatsisartut ukiumi pineqartumi Aningaasaqarnermut inatsisaat naapertorlugu ataatsimut isigalugu akit akissarsiallu nalingannut naleqqussarneqartassapput.

Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 6, 5. december 2008-meersup allanngortinneqarnissaanut kingusinnerpaamik FM2014-imi Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, imaalillugu Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaanni aatsitassarsiornermit isertitanut paasinninnera Namminersorneq pillugu inatsimmi aatsitassarsiornermit isertitanut paasinninnermit immikkoortinneqassasoq. Allannguinermi tigussaasumik atortut, soorlu oliamik maqisuunnginnissamut atortut, illuutit sanaartukkalluunniit allat atortullu Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiani aatsitassarsiornermit isertitatut naatsorsuutigineqannginnissaat allanneqartariaqarpoq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissutitut allakkiaq

(Aatsitassanut Ikumattsissanullu Naalakkersuisunut ilaasortaq)

Siullermeenera

Inatsimmut pineqartumut ataatsimut, tassalu Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 5. december 2008-meersumut UPA 2014-imut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik pingasunik saqqummeequsaanissaat pillugu aalajangiussassatut siunnersuutinut pingasunut Naalakkersuisut qutsaviginnipput.

Siunnersuutit akissutitut allakkiami ataatsimi akissuteqarfiginissaat Naalakkersuisut toqqarsimavaat.

Aningaasaateqarfimmi aningaasat katersat taamaallaat atorneqarsinnaanissaat pillugu siunnersuummik Naalakkersuisut tapersersuisinnaangillat. Naalakkersuisut paasinnittarnerat naapertorlugu inatsisartut inatsisaannik taamatut allannguineq pisariaqanngilluinnartumik aningaasaqarnikkut politikikkut saaffissaarunnermik pilersitsisinnaavoq, taamaalillunilu suliffeqartitsinermut atugarissaarnermullu ajoqutaasumik siuarsarnermik kigaallatsitsinermik pilersitsisinnaalluni.

Namminersornermut inatsimmi § 8-mi aalajangersakkap malitsigivaa namminersornerunermi aatsitassaqarfimmi isertitaasut taakku ukiumi ataatsimi 75 mio. kr.-t sinnersimappatigit naalagaaffiup tapiissutai affaannangortillugit annikillisinneqassasut. Taamaalilluni naalagaaffimmit tapiissutaasuni appariartoqarnermut taarsiutissatut namminersornerusut naalagaaffimmit tapiissutit annikillisinnerisigut isertitatigut annaasaasa matussutissaannit nunatta karsianit nuussusisoqassaaq. Ukiumoortumik aatsitassaqarfimmit isertitat ima annertutigilerlutik naalagaaffimmit tapiissutit atorunnaavinnissaasa tungaannut inatsisartut inatsisaat malillugu aningaasaateqarfiup aningaasatai naalagaaffimmit tapiissutit annikillisinnerisut annertutigisillugit atorneqarsinnaasussanerat oqaatigineqassaaq.

Taamaattorli naalagaaffiup tapiissutaani annikilleriarnermut taarsiinnaanngorlutik aningaasaateqarfimmit katersat erniaallu annertussuseqalernissaannut ukiorpassuit ingerlasussanerat naatsorsuutigisariaqarpoq. Taamaattumik naalagaaffimmit tapiissutit annikillisinnerinut taarsiinissamut aningaasanut inatsimmi sukut sipaarutissanik nassaarniartoqassaneranik siunnersuuteqartoq nassuiaassisariaqarpoq.

Aamma Inatsisartut Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaata Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata siullermeernerata aappassaanneerneratalu akornanni isumaliutissiissut innersuutigissavara, ilaatigut matuminnga allassimasoqarluni:

”Namminersornerullutik Oqartussat taarsigassarsiaqalernerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasanik katersinissaq isumaqarnaviannigilaq. Taamaalilluni aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiliorneq taamaallaat isumaqassaaq Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaqarnermut politikimik piffissamut ungasissumut atugaasussamik aserujaatsuusumillu oqaasertalersuisinnaallutillu malittarinnissinnaappata.”

Kalaallit Nunaata Aatsitassaqarnermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimiititaliami oqaluuserinninnerata nalaani aningaasaateqarfiup pisortaanut aammalu aningaasaateqarfiup aningaasaataanik aqutsinissamut piumasaqaatinik sakkortusisanik arlalinnik siunnersuummut ilanngussisoqarpoq. Aningaasaatinik aqutsisarneq aningaasaliisarnernullu tungassuteqartunik inunnit sullissisarfinnullu annertuumik ilisimasalinnit immikkullu ilisimasalinnit aningaasaateqarfiup aningaasataasa inississornerisa isumagineqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani pingaartuutinneqarput. Aningaasaateqarfiup aningaasaataanik aqutsisussanik inunnt sullissisarfinnullu piumasaqaatit sakkortunerpaat piumasaqaataassanerat Naalakkersuisut isumaqataaffigaat. Tamannali aamma isumaqarpoq pisortaqarnermut aqutsisoqarnermullu tunngaviusutut aningaasartuutit aningaasaateqarfiup pilersinneraniilli annertungaatsiarnerunissaat.

Naalackersuisut siuliisa 2012-imi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni inatsisip atuuttuulernissaanik aalajangersakkap allanngortinnissaanut siunnersuut saqquumiuppaat, aningaasaateqarfiup aningaasaataasa isertitaasalu aningaasaateqarfiup aqutsivigalugulu siulersorneqarneranut aningaasartuutitut naammaginatsumik inissisimalernissaannut inatsisip atuutsilernissaata kinguartinnissaa siunertaralugu. Taamaalluni aningaasaateqarfiup ingerlanneqarneranut nunatta karsia aningaasartuutit artukkorsorneqassanngilaq taakku aningaasaateqarfiup aningaasaataata erniarisaanit matussuserneqarsinnaassanngippata.

Taamaallaat ukiumi naatsorsuiffimmi ataatsimi Nunatta karsiani annertuunik, taamaattorli sivikitsutut pisunik aatsitassarsiornermit isertitanik nuussisoqassappat aatsitassaqaqarnermi aningaasaateqarfik pisariaqanngitsumik aallartinnissaata ingalassimasariaqarneranik siunnersuuteqartuusoq Naalackersuisut isumaqatigaat. Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiup aallartisarnera sioqqullugu aatsitassarsiornermit isertitat aalajangersimasumik annertussusilerlugit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaani ukiumi marlunni tulleriinni ilanngunneqarsinnaanissaasa tulluurtuusinnaanera Naalackersuisut isumaqatigaat.

UKA 2012-imi Kalaallit Nunaata Aatsitassaqaqarnermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata allannguuteqarfiginissaa pillugu Inatsisartut inatsisaannut siunnersuummut tunngatillugu Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap atugassaanut ataatsimiititaliap sammisamik avataaniit naliliinermik Nuummi Revisionsfirmaet Deloittemit pissarsiorpoq, tassani ilaatigut allassimalluni:

”... Aningaasaateqarfik immikkoortillugu isigalugu ingerlatsinermik aningaasaqarneq isiginninneq aallaavigalugu aningaasat 5 mio. kr.-nit annertunerujussuarmut inissillugit qaffatsinnissaat naammaginatuuvoq.”

Taamaattumik siunertatut anguniakkap tikinnissaanut aningaasat 10 mio. kr.-nut qaffatsinneri pillugit Naalackersuisut apeqqutilliipput.

Taamaattumik Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit allannguutissatut siunnersuutit appassaanneernissaanut Naalackersuisut akuerinnillutik inississapput, taamaallaat ukiumi ataasiinnarmi aatsitassarsiornermi isertitat qaffannerisigut aningaasaateqarfiup aallartisassannginneranik isumannaarillunilu tamanna ilutigalugu ingerlatsinermik aningaasaqarnikkut naammaginatuuutitsinissamik isiginninnermik aningaasaateqarfiup ingerlanneqarneranut aningaasartuutit aammalu aningaasaateqarfiup aningaasaataanit erniat akornanni oqimaaqatigiinnissaannik tunngasumik akuersaarinnittumik.

Inatsisaasup aatsitassarsiornermi isertitat Namminersornermut inatsimmi aatsitassarsiornermi isertitaasunit immikkoortinnissaa pillugu siunnersuummik Naalackersuisut tapersersuisinnaanngillat.

Kalaallit Nunaata Aatsitassaqaqarnermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaanni aatsitassarsiornermi isertitanik oqariaatsip isumaa inatsimmi § 3-mi aalajangersagaq naapertorlugu qaqugukkulluunniit Kalaallit Nunaanni aatsitassatut atortussiassanik misissueqqaarnerni, ujaasinermi atuinermilu isertitat pillugit inatsisaasutut atuuttut najoqqutaralugit aalajangersarneqassaaq. Aatsitassarsiornermut inatsimmi atuuttumi isertitanik nassuiaammik oqaasertalersuineq namminersornermut inatsimmi isertitanik nassuiaammik malittarinnippoq, aammattaarlu namminersornermut inatsimmi nassuiaat tassaavoq siusinnerusukkat aatsitassarsiornermut inatsisaasimasumi isertitanik nassuiaatip ingerlateqqinnera.

Namminersorlutik Oqartussanut aningaasanik aningaasaateqarfiup nuussisarneranut aatsitassaqaqarnermi aningaasaateqarnermut inatsimmi malittarisassiat Namminersornermut

inatsimmi aatsitassarsiornermi isertitanik naatsorsuinerit pillugit aalajangersakkanut atasuupput.

Taamaattumik Naalackersuisut paasinninnerat naapertorlugu tamanna isertitanik nassuiaaneq pillugu, aammalu aningaasaateqarfimmit nunatta karsianut aningaasanik nuussineq pillugu aalajangiisoqassatillugu tamatuma qanoq atornissaanik tulluannigsumik nalornisoqarnermik pilersitsissaaq.

Namminersornermut inatsisip paasisariaqarneratut uuliakoornermik akiuiniarluni atortut Namminersorlutik Oqartussat Cairnimit pissarsiarisimasaat aatsitassarsiornermi isertitatut ipput. Naatsorsuutini ”2012-imi Kalaallit Nunaanni Aatsitassalerineri suliani isertitat”-ni pigisaatit 20 mio. kr.-nik isertitatut ipput.

Naatsorsuutit taakku aatsaat 2012-imut Nunatta karsiata naatsorsuutaasa suliarineqareernerisigut atuukkallartussatut suliarineqarput, taamaattumillu 2012-imut Nunatta karsiata naatsorsuutaani ilaanatik. Taamaattumik uuliakoornermik akiuiniarluni atortunit pissarsiaqarnermut tunngatillugu 20 mio. kr.-nik isertitat aatsaat 2013-imut Nunatta karsiata naatsorsuutaaniissapput. Naatsorsuutit taakku aatsaat 2014-imi akuersissutigineqassapput, taamaattumillu aatsitassaqaqarnermi aningaasaateqarfimmut inatsimmi § 50-imi atuutsilersitsinissamik aalajangersagaq naapertorlugu siusinnerpaamik 1. januar 2015-imi atuutsinneqalersinnaavoq.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit siunnersuutit itigartinneqarnissaannik Naalackersuisut innersuussuteqarniarput.